

INSTITUTE FOR
POLITICAL ECOLOGY

PROTECTING EU VALUES AND FUNDAMENTAL RIGHTS THROUGH PUBLIC
PARTICIPATION AND CIVIL SOCIETY ASSISTANCE IN CENTRAL EUROPE
(PROTEUS)

FUTURES REPORT

**Sinteza mapiranja, čezmejnega foruma in priporočil
za demokratično odpornost v obmejnih regijah
Slovenije in Hrvaške**

July 2026, Ljubljana

By Jošt Derlink, Policy Lab

G | M | F
Transatlantic
Foundation

Sofinancira
Evropska unija

Sofinancirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorja(-ev) in ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo. Niti Evropska unija niti organ, ki dodeljuje sredstva, ne odgovarjata zanje.

Povzetek

Poročilo predstavlja izsledke projekta [Periferne prihodnosti](#), ki je raziskoval širjenje dezinformacij ter njihov vpliv na demokratično participacijo, okoljsko pravičnost in pravični zeleni prehod v obmejnih regijah Slovenije in Hrvaške. Opira se na začetno mapiranje organizacij civilne družbe in vprašalnik, s katerim smo zbrali njihove izkušnje in vpoglede s terena, ter na razprave čezmejnega foruma IMAGINE. INSPIRE. IGNITE. Forum je povezal mlade, predstavnike civilne družbe, novinarje, raziskovalce in druge strokovnjake iz obeh držav ter omogočil izmenjavo izkušenj, skupno obravnavo izzivov obmejnih regij in razmislek o možnih odzivih nanje.

Na podlagi zbranega gradiva so bila oblikovana priporočila za odločevalce in javne institucije, medije in komunikacijske strokovnjake, organizacije civilne družbe, lokalne skupnosti ter financerje. Izhajajo iz spoznanja, da dezinformacije niso zgolj posledica pomanjkanja informacij, temveč se lažje širijo tam, kjer primanjkuje zaupanja, preglednosti in možnosti za dejansko sodelovanje pri odločanju. Priporočila zato poudarjajo pomen razumljive komunikacije, prilagojene lokalnemu okolju, zgodnjega vključevanja prebivalcev, kakovostnega lokalnega novinarstva, podpore mladim in civilnodružbenim akterjem ter dolgoročnega čezmejnega sodelovanja. Poročilo tako ponuja izhodišča za krepitev demokratične odpornosti in skupno odzivanje na dezinformacije, okoljske konflikte in izzive zelenega prehoda v obmejnih regijah.

Kazalo

1. Uvod: o projektu Periferne prihodnosti	4
2. Vpogledi iz faze mapiranja	5
3. Ključni vpogledi strokovnjakov: Forum IMAGINE. INSPIRE. IGNITE.	7
Okoljske teme kot tarča manipulacij	8
Vloga medijev, znanosti in civilne družbe	8
Okoljska pravičnost kot vprašanje moči in zaupanja	9
4. Poudarki delovnih skupin čezmejnega foruma	10
I. Okoljska pravičnost in lokalne okoljske obremenitve	10
II. Zeleni prehod, podeželski načini življenja in lokalno zaupanje	11
III. Dezinformacije in javni prostor	11
IV. Participacija mladih in lokalna demokracija	12
V. Čezmejno sodelovanje in obmejne regije	13
5. Ključna sporočila foruma	14
6. Priporočila	16
I. Horizontalno priporočilo: jezik kot prostor demokracije	16
II. Za odločevalce in javne institucije	16
III. Za medije, novinarje in komunikacijske strokovnjake	17
IV. Za organizacije civilne družbe in aktiviste	18
V. Za lokalne skupnosti, občine in lokalne institucije	18
VI. Za financerje in podporne programe	19

1. Uvod: o projektu Periferne prihodnosti

Projekt Periferne prihodnosti (Peripheral Futures) v obmejnih regijah Slovenije in Hrvaške izvaja Policy Lab, društvo za raziskovalne in kulturne dejavnosti, v partnerstvu z Inštitutom za politično ekologijo (IPE) iz Hrvaške.

Projekt izhaja iz vprašanja, kako v obmejnih, perifernih regijah okrepiti demokratično participacijo, naslavlja dezinformacije o podnebnih spremembah, pravičnem zelenem prehodu in demokratičnih vrednotah ter svoboščinah v EU, hkrati pa podpirati civilnodružbene akterje, ki te vrednote zagovarjajo v svojih lokalnih okoljih. Poseben poudarek smo namenili mladim kot lokalnim in potencialnim akterjem sprememb, ki lahko pomembno prispevajo k razvoju bolj odprtih, vključujočih in odpornih skupnosti.

Obmejna območja so zaradi manjše medijske pozornosti periferije, šibkejše institucionalne podpore in večje oddaljenosti od nacionalnih ter evropskih razprav pogosto bolj izpostavljena manipulativnim narativom. Ti lahko zeleni prehod, ukrepanje proti podnebnim spremembam, civilnodružbeno delovanje ali demokratične vrednote predstavljajo kot nekaj zunanjega, vsiljenega ali ogrožajočega za lokalni način življenja. Takšni narativi se širijo zlasti tam, kjer ljudje nimajo dovolj dostopa do razumljivih informacij, kjer je zaupanje v institucije šibko in kjer prebivalci dobijo občutek, da se odločitve sprejemajo brez njihovega sodelovanja.

Futures Report, poročilo, združuje ugotovitve mapiranja organizacij civilne družbe in vprašalnika, ključne ugotovitve čezmejnega foruma **IMAGINE. INSPIRE. IGNITE.** ter priporočila za različne skupine deležnikov. Poročilo je namenjeno organizacijam civilne družbe, odločevalcem, medijem, lokalnim institucijam, fundacijam in drugim, ki delujejo na področju demokratične participacije, zelenega prehoda, okoljske pravičnosti in odpornosti proti dezinformacijam. Vendarne ponuja dokončnih odgovorov, temveč povzema izkušnje, vprašanja in predloge, ki so se oblikovali skozi sodelovalen proces z akterji iz Slovenije in Hrvaške.

Organizacija in izvedba čezmejnega foruma **IMAGINE. INSPIRE. IGNITE.** v Krškem je bila eden ključnih načinov, kako smo cilje projekta prenesli v prakso. Forum je maja 2026 združil 35 udeležencev iz Slovenije in Hrvaške. Med udeleženci so bili mladi predstavniki civilne družbe, novinarji, raziskovalci in drugi strokovnjaki. Forum je bil zasnovan kot prostor za izmenjavo izkušenj, medsebojno učenje in skupno razmišljanje o izzivih dezinformacij, okoljske pravičnosti in demokratične participacije. Hkrati je omogočil povezovanje ljudi in organizacij, ki se s podobnimi vprašanji srečujejo na obeh straneh meje.

V nadaljevanju poročilo povzema, kaj smo izvedeli v fazi mapiranja, nato predstavlja ključne vpogled strokovnjakov in ugotovitve delovnih skupin na forumu. Zaključuje se s ključnimi sporočili in priporočili, ki lahko služijo kot izhodišče za nadaljnje delo, čezmejno sodelovanje in krepitev demokratične odpornosti v obmejnih regijah Slovenije in Hrvaške.

2. Vpogledi iz faze mapiranja

Pred izvedbo foruma smo izvedli mapiranje organizacij civilne družbe v obmejnih regijah Slovenije in Hrvaške. Identificiranim organizacijam smo poslali vprašalnik, s katerim smo želeli bolje razumeti, kako doživljajo širjenje dezinformacij, katere teme so po njihovem mnenju najbolj izpostavljene manipulacijam ter katera vprašanja prepoznajo kot pomembna za skupno razpravo. Rezultati mapiranja in vprašalnika so služili kot podlaga za oblikovanje programa foruma.

V mapiranje je bilo na obeh straneh meje vključenih 80 organizacij. Izbrane so bile na podlagi njihovega delovanja na perifernih in obmejnih območjih, neodvisnega, nepridobitnega in neprofitnega civilnodružbenega značaja, usmerjenosti v delo z mladimi ter aktivnosti v zadnjem letu. Med merili za izbor so bili tudi delovanje od spodaj navzgor, zagovarjanje demokratičnih vrednot, spodbujanje sodelovanja javnosti v demokratičnih procesih ter naslavljanje dezinformacij, zlasti na področju podnebnih sprememb in pravičnega zelenega prehoda. Na vprašalnik o pogojih delovanja, odnosih z lokalnimi oblastmi ter izzivih in primerih dezinformacij v obmejnih regijah so odgovorili predstavniki 20 slovenskih in 18 hrvaških civilnodružbenih organizacij oziroma iniciativ, skupaj 38 organizacij.

Rezultati poslanih vprašalnikov so pokazali, da se organizacije z dezinformacijami srečujejo na številnih področjih. Med najpogostejše omenjenimi so bile teme človekovih pravic in demokracije, pravičnega zelenega prehoda, podnebnih sprememb, kulture ter delovanja organizacij civilne družbe. Poleg vsebinskih izzivov so izpostavile tudi širše družbene trende, ki otežujejo njihovo delo: zmanjševanje zaupanja med ljudmi, naraščajočo družbeno polarizacijo, krčenje demokratičnega prostora, pomanjkanje kadrov ter zmanjševanje finančne stabilnosti organizacij. Sodelujoči so posebej izpostavili problematiko dezinformacij v povezavi z okoljskimi in razvojnimi vprašanji. Kot problematične so navedli primere, kjer investicijske ali razvojne projekte spremljajo enostranske informacije, pritiski na lokalne skupnosti ali prikazovanje civilnodružbenih pobud kot ovir razvoju. Okoljske organizacije in lokalne iniciative se pogosto znajdejo v položaju, ko morajo poleg zagovorniškega dela hkrati odgovarjati še na diskreditacije, poenostavitve in manipulativne interpretacije svojega delovanja. Ob tem se od njih pogosto pričakuje tudi poglobljeno strokovno poznavanje pravnih ali tehničnih vprašanj ter odzivanje na dezinformacije, čeprav to ni njihova osnovna vloga.

Kot najpomembnejši kanal širjenja dezinformacij so sodelujoči v vprašalnikih prepoznali družbena omrežja. Ta niso zgolj prostor, kjer se srečujejo resnične in neresnične informacije, temveč tudi okolje, v katerem algoritmi nagrajujejo čustvene, konfliktno in polarizirajoče vsebine. Kot pomemben vir dezinformacij so izpostavili lokalne medije in politično obarvani spletni portali. Sodelujoči so opozorili predvsem na selektivno poročanje, senzacionalizem ter objavljane informacij brez ustreznega preverjanja. Dezinformacije se praviloma ne pojavljajo v obliki popolnoma izmišljenih zgodb, temveč kot enostranska interpretacija dogodkov, izpuščanje konteksta ali poudarjanje le določenih vidikov problema. Odgovori so hkrati pokazali, da se dezinformacije ne širijo zgolj prek medijev ali političnih akterjev. Velik pomen imajo neformalni kanali, kot so govorice, komentarji na družbenih omrežjih in vsakodnevni pogovori v lokalnih skupnostih. Še posebej v manjših okoljih lahko delne ali nepreverjene informacije hitro postanejo

sprejeta resnica. Sodelujoči so zato opozorili, da je boj proti dezinformacijam tesno povezan z medijsko in digitalno pismenostjo, pa tudi s splošnim zaupanjem v institucije in kakovostjo javne komunikacije.

Ko smo organizacije vprašali, katere teme bi želele odpreti na regionalnem forumu, so bili odgovori na obeh straneh meje podobni. Med najpogostejše omenjenimi temami so bile vloga civilne družbe, dezinformacije in medijska pismenost, vključevanje mladih v procese odločanja, okoljska vprašanja ter čezmejno sodelovanje. Hkrati je bila zelo močna tudi želja po izmenjavi izkušenj, spoznavanju novih partnerjev in oblikovanju dolgoročnejših sodelovanj med organizacijami iz Slovenije in Hrvaške. Organizacije niso iskale zgolj prostora za razpravo, temveč predvsem prostor za praktično učenje, povezovanje in skupno iskanje rešitev. Prav te potrebe in pričakovanja so predstavljale izhodišče za zasnovo foruma.

3. Ključni vpogledi strokovnjakov: Forum IMAGINE. INSPIRE. IGNITE.

Vprašanje dezinformacij, okoljske pravičnosti in demokratične participacije je preveč kompleksno, da bi ga lahko razumeli zgolj skozi eno disciplino ali eno vrsto izkušenj. Zato smo forum zasnovali kot prostor srečevanja različnih perspektiv: od novinarstva in preverjanja dejstev do raziskovanja, komunikacije, aktivizma in dela z lokalnimi skupnostmi.

V prvem delu programa sta svoja pogleda predstavila:

- Ivana Živković (Klimatski portal/Faktograf, Hrvaška) in
- Filip Muki Dobranić (Danes je nov dan, Slovenija),

ki se pri svojem novinarskem delu ukvarjata s podnebnimi spremembami in okoljskimi temami, preverjanjem dejstev, medijsko pismenostjo, vplivom digitalnih platform na javno razpravo ter krepitevijo aktivnega državljanstva in demokratične participacije.

Drugi dan foruma je sledila razprava z:

- Ano Brakus (Faktograf, Hrvaška),
- Zoranom Fijavžem (Mirovni inštitut, Slovenija),
- Moniko Weiss (novinarka, Slovenija),
- Lukom Kerečinom (komunikacijski strokovnjak, Hrvaška) in
- Jasmino Jerant (Eko Anhovo, Slovenija).

Razprava je združila raziskovalne, novinarske, komunikacijske in aktivistične izkušnje ter ponudila vpogled v različne načine soočanja z dezinformacijami in okoljskimi konflikti. Pokazala je, da se vprašanja dezinformacij, okoljske pravičnosti in demokratične participacije med seboj tesno prepletajo. V nadaljevanju predstavljamo ključne vpogleda, ki so se oblikovali skozi pogovore in razprave na forumu.

Dezinformacije kot družbeni problem

Ena ključnih ugotovitev foruma je bila, da dezinformacije niso nov pojav. Spreminjajo se predvsem načini njihovega širjenja in pripovedi, s katerimi nagovarjajo ljudi. Medtem ko so v preteklosti podnebne spremembe pogosto neposredno zanikali, danes prevladujejo bolj prefinjeni pristopi: ustvarjanje dvoma, prelaganje ukrepanja v prihodnost ali preusmerjanje pozornosti na druge teme. Namesto zanikanja problema se vse pogostejše relativizira njegova nujnost ali spodkopava zaupanje v predlagane rešitve ter v institucije, ki naj bi rešitve implementirale.

Govorke in govorniki so opozorili na pojav t. i. »reakcijske ekonomije«, kjer digitalne platforme spodbujajo hitro odzivanje in čustvene reakcije namesto premisleka, preverjanja informacij in poglobljene razprave. Družbena omrežja nagradujejo vsebine, ki vzbujajo jezo, strah ali ogorčenje, medtem ko kompleksne razlage in preverjanje dejstev težje dosežejo občinstvo. V takšnem okolju

se dezinformacije širijo hitreje kot preverjene informacije. Poseben izziv predstavljajo nove tehnologije, predvsem generativna umetna inteligenca, ki je močno pocenila in pospešila ustvarjanje manipulativnih vsebin. Kljub temu so strokovnjaki poudarili, da problem ni predvsem tehnološki, temveč družbeni. Ključno vprašanje ni, ali je vsebina ustvarjena z umetno inteligenco, ampak ali znamo prepoznati zanesljive vire informacij in graditi okolje, ki temelji na zaupanju in kritičnem razmisleku.

Okoljske teme kot tarča manipulacij

Okoljska vprašanja pogosto posegajo v močne gospodarske interese, zato so še posebej izpostavljena manipulacijam in dezinformacijam. Razprava je pokazala, da se številni konflikti okoli energetskih, infrastrukturnih ali gospodarskih projektov ne odvijajo zgolj na ravni strokovnih argumentov, temveč tudi na ravni nadzora nad javno razpravo in oblikovanja prevladujočih narativov.

Govorke in govorniki foruma so opozorili, da se podnebna vprašanja vse pogosteje predstavljajo kot ideološki projekt političnih in gospodarskih elit ali zunanjih akterjev, ne pa kot vprašanje skupnega javnega interesa. Takšni narativi poskušajo ustvariti razkol med lokalnimi skupnostmi in okoljskimi pobudami ter zmanjšati podporo ukrepom za blaženje podnebnih sprememb. Podobni primeri se pojavljajo tako v Sloveniji kot na Hrvaškem. Posebej ranljive so lokalne skupnosti, kjer imajo dezinformacije pogosto neposredne posledice za kakovost življenja, zdravje ali prihodnji razvoj prostora. Primeri iz Anrovega, Jadrana in drugih lokalnih okolij kažejo, da se prebivalci pogosto znajdejo med nasprotujočimi si informacijami, medtem ko institucije in mediji na spremembe reagirajo počasneje od dejanskih okoljskih procesov.

Vloga medijev, znanosti in civilne družbe

Govorke in govorniki so poudarili, da boj proti dezinformacijam ne more temeljiti zgolj na preverjanju dejstev. Pomembno vlogo imajo kakovostno novinarstvo, dostop do informacij, medijska pismenost in krepitev zaupanja med različnimi družbenimi akterji. Posebej pomembni so lokalni mediji in novinarji, ki poznajo kontekst skupnosti ter lahko dolgoročno spremljajo zgodbe, ki pogosto ostanejo spregledane na nacionalni ravni.

Razprava je pokazala tudi, da znanstvena dejstva sama po sebi pogosto niso dovolj za prepričljivo komunikacijo. Čeprav znanost zagotavlja ključne podatke o podnebnih spremembah in okoljskih tveganjih, se številna sporočila izgubijo zaradi zapletenega jezika, pomanjkanja zaupanja ali odsotnosti povezave z vsakdanjimi izkušnjami ljudi. Zato je pomembno, da znanstveniki, novinarji in organizacije civilne družbe sodelujejo pri oblikovanju razumljivih in relevantnih sporočil.

Več govorcev je poudarilo, da ljudje svet pogosto razumemo skozi zgodbe. Učinkovita komunikacija zato ne temelji zgolj na predstavljanju podatkov in dejstev, temveč tudi na sposobnosti povezovanja informacij z izkušnjami, vrednotami in vsakdanjim življenjem ljudi. Prav način pripovedovanja zgodb pogosto odloča o tem, ali bo sporočilo doseglo občinstvo in spodbudilo razumevanje ali pa ostalo preslišano.

Kot obetaven pristop je bilo predstavljeno tudi k rešitvam usmerjeno novinarstvo (solution-based journalism), ki poleg opozarjanja na probleme išče konkretne odgovore, dobre prakse in izvedljive rešitve. Namesto da bi javnost puščalo v občutku nemoči, takšen način komuniciranja krepi zaupanje, da je spremembe mogoče doseči tudi pri kompleksnih okoljskih vprašanjih. S predstavitvijo uspešnih primerov iz lokalnih okolij lahko prispeva k večji družbeni angažiranosti ter zmanjšuje občutke utrujenosti, cinizma in brezizhodnosti.

Okoljska pravičnost kot vprašanje moči in zaupanja

Razprava je pokazala, da vprašanj okoljske pravičnosti ni mogoče razumeti zgolj skozi okoljske ali tehnične vidike. V središču številnih konfliktov so razmerja moči med investitorji, državo, mediji in lokalnimi skupnostmi. Pogosto gre za spopad med akterji z dostopom do finančnih, političnih in komunikacijskih virov ter skupnostmi, ki imajo precej manj možnosti vplivanja na javno razpravo.

Več govorcev je opozorilo tudi na razkorak med središčem in periferijo. Lokalni prebivalci pogosto dobijo občutek, da se odločitve sprejemajo brez njihovega sodelovanja in da njihove izkušnje niso enakovredno zastopane v medijih ali političnih procesih. Takšno nezaupanje ustvarja prostor, v katerem se dezinformacije lažje širijo in utrjujejo.

Forum je zato poudaril, da je krepitev zaupanja med skupnostmi, mediji, znanostjo in odločevalci eden ključnih pogojev za uspešno soočanje tako z dezinformacijami kot z okoljskimi izzivi. Pri tem ne gre le za preverjanje pristnosti posamezne informacije, temveč tudi za sposobnost prepoznavanja zaupanja vrednih virov, odnosov in institucij, na katere se lahko ljudje oprejo. Okoljska pravičnost ni zgolj vprašanje varovanja narave, temveč tudi vprašanje demokracije, dostopa do informacij in možnosti ljudi, da sodelujejo pri odločitvah, ki vplivajo na njihovo življenje.

4. Poudarki delovnih skupin čezmejnega foruma

Delovne skupine so predstavljale sklepno fazo foruma in so bile zasnovane kot prostor aktivnega sodelovanja vseh mladih udeleženk in udeležencev, ki so prihajali iz različnih civilnodružbenih organizacij in iniciativ iz Slovenije in Hrvaške, med drugim iz Forum za enakopraven razvoj, Zelene Akcije, Mladih za podnebno pravičnost in Forum za svobodo izobraževanja. Namen delovnih skupin ni bil le povzeti vsebine predhodnih predavanj in razprav, temveč omogočiti, da mladi na podlagi slišane, lastnih izkušenj in poznavanja lokalnih okolij skupaj razmislijo o ključnih izzivih ter možnih odzivih nanje.

Delo je bilo razdeljeno v pet tematskih skupin: okoljska pravičnost, zeleni prehod, dezinformacije, participacija mladih in čezmejno sodelovanje.

Vsaka skupina je obravnavala izbrano temo z vidika lokalnih skupnosti, demokratičnega odločanja in odpornosti proti manipulativnim narativom. V nadaljevanju so povzeti ključni poudarki, ki so se oblikovali skozi skupinsko delo in skupno predstavitev ugotovitev.

I. Okoljska pravičnost in lokalne okoljske obremenitve

Razprava je pokazala, da posledice okoljskih in podnebnih kriz niso enakomerno porazdeljene. Primeri poplav v Sloveniji, potresa v Maroku in rudarske dejavnosti v Boru v Srbiji so pokazali, da okoljske spremembe, naravne nesreče in razvojni projekti pogosto najmočnejše prizadenejo skupnosti, ki imajo najmanj možnosti vplivati na odločitve ali se učinkovito odzvati na njihove posledice. Udeleženci so opozorili na izgubo domov, poškodovano infrastrukturo, degradacijo naravnega okolja, onesnaževanje ter vplive na zdravje in kakovost življenja prebivalcev.

Posebej je bilo izpostavljeno, da okoljske krize ne vplivajo le na ljudi, temveč tudi na širše družbeno in naravno okolje. Posledice se kažejo v izgubi biotske raznovrstnosti, degradaciji tal in vodnih virov, zmanjševanju kakovosti življenjskega prostora ter slabitvi družbene povezanosti v prizadetih skupnostih. Naravne nesreče in okoljski posegi tako pogosto razkrivajo in poglobljajo že obstoječe družbene neenakosti.

Pomembna ugotovitev razprave je bila, da okoljski problemi pogosto ne izginejo, ko izgine medijska pozornost. Njihove posledice praviloma najmočnejše občutijo ranljive skupine prebivalstva, ki imajo hkrati manj možnosti za organiziranje v civilne pobude, dostop do odločevalcev ali učinkovito zagovarjanje svojih interesov. Okoljske krize zato pogosto ne ustvarjajo le novih problemov, temveč tudi poglobljajo že obstoječe družbene neenakosti. Posledice naravnih nesreč in okoljskih posegov so lahko prisotne še vrsto let, medtem ko sanacija okolja, obnova infrastrukture in podpora prizadetim skupnostim pogosto zaostajajo za dejanskimi potrebami. Udeleženci so opozorili, da je dolgoročno spremljanje okoljskih posledic pogosto pomanjkljivo, javna razprava pa se po začetnem zanimanju hitro premakne k drugim temam.

Razprava je odprla tudi vprašanje razmerja med gospodarskim razvojem, pravicami delavcev in varovanjem okolja. Primer rudarske dejavnosti v Boru je pokazal, da stroške razvojnih projektov

pogosto nosijo lokalni prebivalci, delavci in okolje, medtem ko koristi niso enakomerno porazdeljene. Udeleženci so zato poudarili, da mora biti razprava o razvoju vedno povezana tudi z vprašanji odgovornosti, transparentnosti in dolgoročnih vplivov na skupnosti.

Kot pomembne akterje pri naslavljanju vprašanj so prepoznali lokalne skupnosti, organizacije civilne družbe, raziskovalce, medije in javne institucije. Posebej pomembna se jim zdita krepitev sodelovanja med prizadetimi prebivalci in strokovno javnostjo ter boljše komuniciranje povezav med podnebnimi spremembami, okoljskimi tveganji in družbeno neenakostjo. Večja ozaveščenost in dostop do razumljivih informacij sta bila prepoznana kot pomembna pogoja za bolj informirano in pravično odločanje o prihodnjem razvoju lokalnih okolij.

II. Zeleni prehod, podeželski načini življenja in lokalno zaupanje

Udeleženci so opozorili, da podnebne spremembe in zeleni prehod pogosto niso med prioritetami ljudi, zlasti kadar se soočajo z drugimi socialnimi ali ekonomskimi izzivi. Ob tem so izpostavili, da številni izrazi, povezani z zelenim prehodom, pri delu javnosti vzbujajo odpor ali pa se povezujejo z omejitvami, prepovedmi in dodatnimi stroški. Problem pogosto ni zgolj pomanjkanje informacij, temveč tudi način njihovega sporočanja. Udeleženci so poudarili potrebo po iskanju novega jezika in pozitivnih zgodb, ki bi podnebne spremembe in zeleni prehod približale vsakdanjim izkušnjam ljudi. Pri tem se jim zdi posebej pomembno povezovanje podnebnih sprememb s konkretnimi lokalnimi posledicami, kot so poplave in drugi ekstremni vremenski dogodki, ter predstavljanje izvedljivih rešitev in alternativ.

Namesto komunikacije, ki temelji predvsem na opozarjanju na nevarnosti in katastrofične scenarije, so udeleženci zagovarjali bolj konstruktiven pristop. Med predlaganimi rešitvami so izpostavili predstavitev dobrih praks, zgodb o uspešnem prilagajanju skupnosti na podnebne spremembe, uporabo umetnosti v javnem prostoru ter organizacijo javnih dogodkov in razprav, ki omogočajo neposreden stik med različnimi skupinami prebivalcev.

Poseben poudarek so namenili vključevanju skupin, ki jih javnost pogosto dojema kot nasprotnike zelenega prehoda, kot so kmetje, delavci ali prebivalci ruralnih območij. Po mnenju udeležencev je dolgoročni uspeh zelenega prehoda odvisen predvsem od tega, ali ga bodo ljudje razumeli kot nekaj praktičnega, pravičnega in relevantnega za svoje vsakdanje življenje.

III. Dezinformacije in javni prostor

Razprava je izhajala iz ugotovitve, da lokalnih skupnosti ni mogoče razumeti kot enotnih in homogenih skupin. Posamezni deli skupnosti imajo različen dostop do informacij, različne interese, različne izkušnje in različno stopnjo vpliva na procese odločanja. Posebej ranljive so skupine, ki so že sicer družbeno ali politično marginalizirane. Udeleženci so opozorili, da se prav v takšnih okoliščinah hitro pojavijo asimetrije moči, ki ustvarjajo ugodne pogoje za širjenje dezinformacij in manipulacij.

Del razprave je bil namenjen vprašanju dostopa do informacij in strokovnega znanja. Udeleženci so opozorili, da prebivalci pogosto težko presodijo, komu zaupati in kdo nosi odgovornost za določene odločitve. Poleg krepitve digitalne in medijske pismenosti so zato poudarili pomen preverjanja dejstev, prepoznavanja virov informacij ter boljšega razumevanja akterjev, ki oblikujejo javne razprave na lokalni ravni.

Udeleženci so opozorili, da vključevanje skupnosti pogosto ostane na ravni formalnega posvetovanja, brez jasnega vpliva na dejanske odločitve. Zato so kot pomembne pristope izpostavili različne participativne metode, ki ljudem omogočajo aktivnejšo vlogo pri prepoznavanju problemov in oblikovanju rešitev. Eden od predlogov so bile državljske skupščine, v katerih reprezentativen vzorec prebivalcev skupaj razpravlja o konkretnih vprašanjih in oblikuje priporočila za odločevalce.

Razprava je odprla tudi vprašanje dolgoročne vzdržnosti civilnodružbenih pobud. Udeleženci so opozorili, da številni projekti ustvarijo pomembna znanja, raziskave in izkušnje, ki pa po zaključku financiranja pogosto niso sistematično ohranjeni ali dostopni drugim. Pomanjkanje časa, kadrov in sredstev pogosto pomeni, da organizacije prehajajo iz projekta v projekt, pri čemer se izgublja institucionalni spomin in možnost nadgrajevanja že opravljenega dela. Kot pomembno potrebo so zato prepoznali boljše dokumentiranje, izmenjavo in ohranjanje znanja med organizacijami in skupnostmi.

IV. Participacija mladih in lokalna demokracija

Razprava je odprla vprašanje, v kolikšni meri so mladi vključeni v procese odločanja in ali obstoječi mehanizmi participacije dejansko omogočajo vpliv na lokalne skupnosti. Udeleženci so opozorili, da številne oblike sodelovanja ostajajo predvsem formalne narave, medtem ko imajo mladi pogosto omejene možnosti soustvarjanja odločitev in razvoja lastnih pobud. Posebej so izpostavili razliko med participacijo, ki izhaja iz interesov in pobud mladih, ter participacijo, ki je oblikovana predvsem skozi institucionalne ali projektne okvire.

Razprava je pokazala tudi velike razlike med posameznimi okolji. Medtem ko večja mesta mladim pogosto ponujajo več priložnosti za sodelovanje, zaposlovanje in družbeno angažiranost, se številna manjša mesta in ruralna območja soočajo s pomanjkanjem prostorov, programov in podpornih skupnosti. Udeleženci so opozorili, da v nekaterih okoljih mladi težko najdejo prostor za alternativne ideje, kulturne dejavnosti ali družbeno angažiranost, kar lahko vodi v pasivnost, odseljevanje ali občutek, da spremembe niso mogoče.

Kot pomemben izziv so izpostavili tudi medgeneracijska razmerja moči. V številnih lokalnih okoljih ključne odločitve še vedno sprejemajo starejše generacije, medtem ko se ideje in pobude mladih pogosto obravnavajo z nezaupanjem ali kot manj relevantne. To lahko zmanjšuje pripravljenost mladih za sodelovanje ter slabi njihovo zaupanje v demokratične procese.

Med predlaganimi rešitvami so udeleženci poudarili pomen podpornih okolij za samoorganizirane pobude mladih, dostopnih prostorov za druženje in ustvarjanje ter več priložnosti za razvijanje lastnih projektov. Pomembno se jim zdi tudi boljše informiranje mladih o njihovih pravicah, možnostih financiranja in delovanju organizacij civilne družbe. Kot posebej obetavni so bili izpostavljeni participativni proračuni, predstavitev dobrih praks ter neposredno vključevanje mladih v razprave o tem, kako želijo sodelovati pri oblikovanju svojih skupnosti.

V. Čezmejno sodelovanje in obmejne regije

Udeleženci so ugotavljali, da se obmejne regije Slovenije in Hrvaške pogosto soočajo s podobnimi okoljskimi, socialnimi in demokratičnimi izzivi, vendar med njimi še vedno obstaja relativno malo trajnih oblik sodelovanja. Kljub geografski bližini skupnosti pogosto delujejo v različnih institucionalnih, političnih in finančnih okoljih, kar otežuje razvoj skupnih pobud in dolgoročnih partnerstev.

Kot enega ključnih izzivov so izpostavili razlike v zakonodaji, administrativnih postopkih in sistemih financiranja. Organizacije in pobude na obeh straneh meje se pogosto soočajo z različnimi pogoji delovanja, zaradi česar je načrtovanje in izvajanje skupnih aktivnosti zahtevnejše. Hkrati so opozorili, da številna vprašanja, pomembna za lokalne skupnosti v obmejnih regijah, pogosto niso prepoznana kot prednostna tema na nacionalni ravni.

Pomembna tema razprave je bila tudi komunikacija. Udeleženci so opozorili, da jezik, ki ga uporabljajo projekti, institucije in organizacije, pogosto ni dovolj dostopen ali relevanten za ljudi iz lokalnih okolij. Poleg jezikovnih razlik med državama so izpostavili tudi potrebo po bolj razumljivem in lokalno ukoreninjenem načinu komuniciranja, ki omogoča večjo vključenost skupnosti in boljše razumevanje skupnih izzivov.

Posebna pozornost je bila namenjena vprašanju vidnosti lokalnih zgodb. Udeleženci so ugotavljali, da številne izkušnje, pobude in problemi ostanejo omejeni na posamezna lokalna okolja, čeprav bi lahko bili pomembni tudi za druge skupnosti. Pomanjkanje skupnih komunikacijskih kanalov, medijskega spremljanja in sistematične izmenjave informacij pogosto pomeni, da se podobni problemi rešujejo ločeno, brez učenja iz izkušenj drugih. Večkrat je bila izpostavljena potreba po ustvarjanju novih prostorov za izmenjavo znanja in izkušenj ter po razvoju skupnih komunikacijskih platform, ki bi povezovale skupnosti na obeh straneh meje.

Razprava je odprla tudi vprašanje družbene infrastrukture v obmejnih regijah. Udeleženci so opozorili, da so organizacije civilne družbe, neformalne pobude in skupnostni prostori pogosto šibkejši kot v večjih urbanih središčih. Gospodarska negotovost, demografske spremembe in omejeni viri lahko zmanjšujejo pripravljenost ljudi za vključevanje v javne razprave ali zagovorniške aktivnosti. Posledično številne skupnosti težje razvijajo skupne pobude in dolgoročne oblike sodelovanja.

Kot možne odgovore na te izzive so udeleženci predlagali več medsebojnega učenja med organizacijami in skupnostmi, sistematično zbiranje informacij o lokalnih potrebah, razvoj skupnih komunikacijskih kanalov ter ustvarjanje prostorov za srečevanje in dialog. Pomembno se jim zdi oblikovanje skupnega izhodišča oziroma skupnih tem, okoli katerih je mogoče graditi sodelovanje med različnimi akterji. Pri tem so poudarili pomen neodvisne facilitacije, zaupanja vrednih lokalnih akterjev ter zagotavljanja praktičnih pogojev za sodelovanje, kot so čas, prostor, sredstva za potne stroške, varstvo otrok in druge oblike podpore.

5. Ključna sporočila foruma

1. Dezinformacije niso predvsem tehnološki, temveč družbeni problem

Čeprav nove tehnologije in umetna inteligenca olajšujejo ustvarjanje manipulativnih vsebin, se dezinformacije uspešno širijo predvsem tam, kjer primanjkuje zaupanja, kakovostnih informacij in prostora za premišljeno javno razpravo.

2. Okoljska vprašanja so neločljivo povezana z vprašanji demokracije

Razprave o energiji, prostoru, podnebnih spremembah ali razvoju niso zgolj tehnična vprašanja. Vključujejo vprašanja moči, dostopa do informacij, participacije in vpliva različnih družbenih skupin na odločitve, ki oblikujejo njihovo prihodnost.

3. Lokalne skupnosti morajo biti vključene zgodaj, ne šele takrat, ko so odločitve že sprejete

Številni konflikti nastanejo zaradi občutka, da so prebivalci vključeni prepozno ali zgolj formalno. Participacija zahteva zgodnje vključevanje, dostop do razumljivih informacij in resnično možnost vplivanja na odločitve.

4. Dejstva sama po sebi niso dovolj

Učinkovita komunikacija ne temelji zgolj na podatkih in strokovnih argumentih. Ljudje svet razumemo skozi zgodbe, izkušnje in odnose zaupanja. Zato je način komuniciranja pogosto enako pomemben kot vsebina sporočila.

5. Zeleni prehod potrebuje bolj pozitivne in vključujoče načine komuniciranja

Komunikacija, ki temelji predvsem na opozarjanju na katastrofe in odrekanje, pogosto krepi občutek nemoči. Več pozornosti je treba nameniti prikazovanju rešitev, dobrih praks in konkretnih koristi sprememb za lokalne skupnosti.

6. Mladi niso le ciljna skupina, ampak pomembni soustvarjalci sprememb

Mladi želijo sodelovati pri oblikovanju prihodnosti svojih skupnosti, vendar pogosto naletijo na omejene možnosti vključevanja. Potrebni so mehanizmi, ki omogočajo dejanski vpliv, ne zgolj simbolične participacije.

7. Čezmejno sodelovanje povečuje odpornost skupnosti

Slovenske in hrvaške obmejne regije se soočajo s številnimi podobnimi izzivi. Izmenjava izkušenj, povezovanje organizacij in skupno učenje lahko prispevajo k učinkovitejšemu odzivanju na dezinformacije, okoljske konflikte in demokratične izzive.

8. Način, kako govorimo o podnebnih spremembah, demokraciji in zelenem prehodu, vpliva na to, kako jih ljudje razumejo

Jezik, ki izhaja iz lokalnih izkušenj, uporablja razumljive izraze in poudarja rešitve, lahko prispeva k večjemu zaupanju in sodelovanju.

6. Priporočila

Na podlagi rezultatov mapiranja, vpogledov strokovnjakov ter razprav v delovnih skupinah na forumu smo oblikovali priporočila za krepitev demokratične odpornosti, naslavljanje dezinformacij in zagotavljanje pravičnega zelenega prehoda v obmejnih regijah Slovenije in Hrvaške. Pri oblikovanju priporočil izhajamo iz treh ključnih izhodišč: potrebe po ponovni gradnji zaupanja, po uporabi razumljivega in lokalno ukoreninjenega jezika ter po zagotavljanju dejanskega vpliva ljudi na odločitve, ki oblikujejo njihovo življenje. Dezinformacije se namreč ne širijo le zaradi pomanjkanja informacij, temveč tudi tam, kjer ljudje nimajo občutka, da so slišani, da so postopki pregledni in da lahko sodelujejo pri oblikovanju skupnih rešitev.

I. Horizontalno priporočilo: jezik kot prostor demokracije

Pri naslavljanju dezinformacij, zelenega prehoda in okoljskih konfliktov je treba posebno pozornost nameniti jeziku. **Jezik ni zgolj sredstvo prenosa informacij, temveč prostor**, v katerem se oblikujejo zaupanje, občutek pripadnosti in razumevanje skupnih izzivov. Izrazi, kot so »zeleni prehod«, »podnebne politike«, »evropske vrednote« ali »participacija«, lahko v lokalnih okoljih zvenijo oddaljeno, tehnično ali celo vsiljeno, če niso povezani z vsakdanjimi izkušnjami ljudi.

Odločevalci, mediji, strokovnjaki in civilnodružbene organizacije morajo zato razvijati jezik, ki je razumljiv, natančen in vključujoč, hkrati pa ne poenostavlja kompleksnosti problemov. **Komunikacija** naj se izogiba pokroviteljskemu tonu, moraliziranju in delitvi ljudi na »ozaveščene« in »neozaveščene«. Namesto tega naj gradi na skupnih vrednotah, konkretnih lokalnih primerih in vprašanjih, ki so ljudem blizu.

Skupni jezik ne pomeni izogibanja konfliktom ali razlikam v interesih. Pomeni ustvarjanje pogojev, v katerih se lahko o teh razlikah razpravlja brez manipulacij, diskreditacij in polarizacije. Takšen jezik je eden ključnih pogojev za demokratično odpornost, saj ljudem omogoča, da kompleksne spremembe razumejo kot nekaj, pri čemer lahko sodelujejo, ne kot nekaj, kar se jim dogaja od zunaj.

II. Za odločevalce in javne institucije

Zgodnje in resnično vključevanje skupnosti: Lokalni prebivalci morajo biti vključeni že v začetnih fazah načrtovanja infrastrukturnih, energetskih in prostorskih projektov, ne šele v formalnih posvetovanjih po sprejetih ključnih odločitvah. Participacija mora biti sestavni del načrtovanja, zlasti v okoljih, kjer imajo projekti neposreden vpliv na kakovost življenja, zdravje, prostor in prihodnji razvoj skupnosti. Smiselno vključevanje zahteva dovolj časa za razpravo, vključevanje različnih skupin prebivalcev ter jasn prikaz, kako so bili njihovi predlogi in pomisleki upoštevani. Le tako lahko participacija preseže občutek formalnosti in postane proces, ki krepi zaupanje ter zmanjšuje prostor za manipulacije.

Dostop do razumljivih in pravočasnih informacij: Javne institucije, ministrstva in lokalne oblasti morajo zagotoviti jasno, pravočasno in dostopno komuniciranje informacij o podnebnih tveganjih, energetskih politikah, prostorskih posegih, javnih investicijah in okoljskih vplivih. Strokovni jezik ne sme postati ovira za javno razpravo. Informacije morajo biti predstavljene na način, ki ljudem omogoča razumevanje posledic odločitev za njihovo vsakdanje življenje. Kadar so informacije nejasne, tehnične, nepopolne ali podane prepozno, se prostor hitro zapolni z govoricami, poenostavitvami in dezinformacijami.

Večja transparentnost odločanja in interesov: Pri razvojnih, energetskih in infrastrukturnih projektih je treba zagotoviti preglednost postopkov, okoljskih podatkov, lastniških razmerij, finančnih interesov in odgovornosti posameznih akterjev. Transparentnost ni zgolj administrativno vprašanje, temveč eden ključnih pogojev za zaupanje. Dezinformacije se lažje širijo tam, kjer so informacije težko dostopne ali kjer prebivalci dobijo občutek, da se odločitve sprejemajo mimo njih. Pregledno odločanje zmanjšuje prostor za manipulacije in omogoča kakovostnejšo javno razpravo.

III. Za medije, novinarje in komunikacijske strokovnjake

Kontekstualizacija in preverjanje virov: Pri poročanju o konfliktih, povezanih z zelenim prehodom, energetskimi projekti ali okoljskimi vprašanji, je nujno preverjati vire, razkrivati gospodarske in politične interese ter hkrati resno obravnavati skrbi lokalnih skupnosti. Ni dovolj poročati o nasprotujočih si izjavah; pomembno je pokazati, kdo govori, iz katere pozicije in s kakšnimi interesi. Mediji morajo zavrniti enostranske interpretacije in aktivno preverjati trditve, zlasti kadar te izkoriščajo strah pred izgubo delovnih mest, tradicionalnega načina življenja ali lokalne avtonomije. S tem lahko prispevajo k javni razpravi, ki temelji na razumevanju, ne na polarizaciji.

Lokalizacija narativov: Komunikacija o evropskih vrednotah, podnebnih spremembah in zelenem prehodu mora biti ukoreninjena v lokalni realnosti. Globalna in abstraktna sporočila je treba prevajati v konkretne posledice za vsakdanje življenje ljudi. Lokalizacija narativov ne pomeni poenostavljanja, temveč povezovanje kompleksnih tem z izkušnjami, ki jih ljudje prepoznajo kot svoje. Le tako lahko javna razprava preseže občutek oddaljenosti in abstraktnosti.

Od poročanja o katastrofi k poročanju o rešitvah: Mediji naj o podnebnih spremembah, okoljskih tveganjih in zelenem prehodu poročajo z vso resnostjo, hkrati pa naj več prostora namenijo izvedljivim rešitvam, uspešnim primerom prilagajanja, dobrim praksam in konkretnim možnostim ukrepanja. Prekomerno poudarjanje katastrofičnih scenarijev lahko vodi v apatijo, nemoč in umik iz javne razprave. K rešitvam usmerjeno novinarstvo lahko prispeva k večjemu zaupanju, razumevanju in občutku, da so spremembe mogoče tudi pri kompleksnih okoljskih vprašanjih.

IV. Za organizacije civilne družbe in aktiviste

Strateška komunikacija zunaj lastnega kroga: Civilnodružbene organizacije morajo razvijati komunikacijske pristope, ki dosežejo tudi ljudi, ki se z njihovimi stališči še ne strinjajo ali jih ne spremljajo. To pomeni uporabo razumljivega jezika, lokalnih primerov, osebnih zgodb in jasnih povezav med okoljskimi, socialnimi in demokratičnimi vprašanji. Pomembno je, da se organizacije na diskreditacije in manipulacije ne odzivajo zgolj obrambno, temveč gradijo lastne pozitivne in

verodostojne narative. S tem lahko širijo prostor dialoga in zmanjšujejo odvisnost javne razprave od konfliktnih ali manipulativnih okvirjev.

Gradnja zavezništov čez meje sektorjev: Organizacije civilne družbe naj pri naslavljanju okoljskih, demokratičnih in razvojnih vprašanj gradijo zavezništva z različnimi akterji lokalnega okolja: prebivalci, strokovnjaki, izobraževalnimi in kulturnimi ustanovami, lokalnimi pobudami, delavskimi organizacijami, kmeti, podjetniki, mediji in javnimi institucijami. Takšen pristop omogoča, da se kompleksni izzivi obravnavajo skozi izmenjavo različnih znanj, izkušenj in interesov ter da se javna razprava ne zapira v vnaprej določene tabore. Pomembno je tudi povezovanje z akterji, ki so v javnosti pogosto predstavljeni kot nasprotni poli. Namen takšnega povezovanja ni prikrivanje razlik, temveč ustvarjanje prostora, v katerem je mogoče razlike nasloviti, prepoznati skupne probleme in oblikovati bolj vključujoče razumevanje pravičnega zelenega prehoda.

Sistematično dokumentiranje in izmenjava znanja: Civilnodružbene organizacije naj vzpostavijo boljše sisteme za shranjevanje, prenos in izmenjavo izkušenj, metodologij, orodij in naučenih lekcij. To lahko prepreči izgubo znanja po zaključku projektov, olajša delo novim akterjem ter omogoči nadgrajevanje dobrih praks v celotni regiji. Pomembno je dokumentirati lokalne primere uspešnega naslavljanja dezinformacij, participacije in okoljskih konfliktov. Tako se izkušnje posameznih okolij ne izgubijo, temveč postanejo vir učenja tudi za druge skupnosti.

V. Za lokalne skupnosti, občine in lokalne institucije

Oživiljanje javnih prostorov za dialog: Šole, knjižnice, kulturni domovi, mladinski centri, društva in drugi javni prostori lahko postanejo pomembna mesta urejene, moderirane in informirane razprave. Ti prostori omogočajo srečevanje različnih pogledov v atmosferi vzajemnega spoštovanja, namesto da se razprave selijo predvsem v anonimne komentarje na spletu. Pomembno je, da so takšni procesi dostopni različnim skupinam prebivalcev, tudi tistim, ki se običajno ne vključujejo v formalne participativne procese. Javni prostor za dialog je pomemben del demokratične infrastrukture lokalne skupnosti.

Krepitev lokalnega zaupanja: Lokalne skupnosti potrebujejo procese, v katerih se lahko ponovno gradi zaupanje med prebivalci, institucijami, mediji, stroko in civilno družbo. Zaupanje se ne vzpostavi zgolj z obveščanjem, temveč z rednim stikom, odprtim poslušanjem, preglednim odločanjem in vidnimi rezultati sodelovanja. Brez zaupanja se tudi preverjene informacije težje uveljavijo v javni razpravi. Krepitev zaupanja je zato eden ključnih pogojev za naslavljanje dezinformacij, okoljskih konfliktov in občutka izključenosti.

Razvoj lokalne medijske in digitalne pismenosti: Občine, šole, knjižnice, mladinski centri, društva in druge lokalne institucije naj razvijajo programe, ki ljudem pomagajo prepoznavati manipulativne vsebine, razumeti delovanje algoritmov in kritično ocenjevati vire informacij. Medijska in digitalna pismenost ne sme biti razumljena le kot tehnično znanje. Je del demokratične kulture in sposobnosti skupnosti, da se informirano odziva na lokalne izzive.

VI. Za financerje in podporne programe

Dolgoročna podpora lokalnim in čezmejnimi pobudam: Financerji naj zagotovijo več možnosti za dolgoročno podporo lokalnim civilnodružbenim organizacijam, čezmejnimi mrežam, lokalnim medijem in participativnim procesom. Kratkoročni projekti pogosto omogočijo začetek sodelovanja, ne pa tudi njegovega utrjevanja. Za krepitev demokratične odpornosti so potrebni kontinuiteta, zaupanje, institucionalni spomin in možnost postopnega razvoja skupnih rešitev. To še posebej velja za obmejne regije, kjer so podporne strukture pogosto šibkejše kot v večjih urbanih središčih.

Podpora manj vidnim akterjem v obmejnih regijah: Podporni programi naj posebno pozornost namenijo organizacijam, iniciativam in posameznikom, ki delujejo zunaj večjih urbanih središč in imajo manj dostopa do financiranja, medijske vidnosti in strokovnih mrež. Prav ti akterji pogosto najbolje razumejo lokalne razmere, vendar nimajo dovolj virov, da bi svoje znanje prenesli v širšo javno ali politično razpravo. Njihova podpora je zato ključna za bolj uravnotežen in demokratičen razvoj obmejnih regij.

Financiranje praktičnih orodij in učnih procesov: Poleg analiz in poročil je treba podpreti tudi razvoj praktičnih orodij, usposabljanj, lokalnih dialogov, mentorskih programov in skupnih čezmejnih aktivnosti. Takšni formati omogočajo, da se ugotovitve projektov prevedejo v konkretne spremembe v načinu komuniciranja, sodelovanja in odločanja. Tako se prepreči, da priporočila ostanejo zgolj na ravni dokumentov, ter se okrepi sposobnost lokalnih akterjev, da se dolgoročno odzivajo na dezinformacije, okoljske konflikte in demokratične izzive.

Policy Lab, July 2026

INSTITUTE FOR
POLITICAL ECOLOGY

G | M | F
Transatlantic
Foundation

Sofinancira
Evropska unija

Sofinancirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorja(-ev) in ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo. Niti Evropska unija niti organ, ki dodeljuje sredstva, ne odgovarjata zanje.